

“การตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์ จำเป็นหรือสิ้นเปลือง”

บทความโดย รศ.พญ.เฟื่องลดา ทองประเสริฐ
ผู้เชี่ยวชาญ อนุสาขาเวชศาสตร์มารดาและทารกในครรภ์
ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย

ในยุคปัจจุบันการตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เป็นการตรวจที่มีความสำคัญและเป็นที่ต้องการสูงของหญิงตั้งครรภ์และครอบครัว อย่างไรก็ตาม ยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์เนื่องจากการปฏิบัติที่หลากหลาย อย่างไรก็ตามอย่างจริงจังจะเรียกว่าเป็นการตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์ที่เหมาะสม

ทำไมต้องตรวจอัลตราซาวด์?

การตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์ไม่ได้มีจุดประสงค์เพียงเพื่อให้ทราบเพศของทารกเท่านั้น แต่ยังมีประโยชน์ในทางการแพทย์มากมายเพื่อช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการตั้งครรภ์ เช่น (1) ทราบจำนวนทารก (2) กำหนดอายุครรภ์ที่แน่นอน ในกรณีหญิงตั้งครรภ์ประจำเดือนครั้งสุดท้ายไม่ได้ (3) วินิจฉัยความผิดปกติของทารกในครรภ์ โดยบางโรคอาจจำเป็นต้องยุติการตั้งครรภ์ บางโรคสามารถให้การรักษาทารกในครรภ์ได้หรือช่วยในการวางแผนการดูแลรักษาหลังคลอด (4) ทราบตำแหน่งรก ปริมาณน้ำคร่ำ (5) ทราบความผิดปกติของมดลูก รังไข่ (6) อื่น ๆ เช่น คัดคะแนนน้ำหนักรก ประเมินสุขภาพทารกตรวจยืนยันท่าของทารกในครรภ์ ในกรณีที่แพทย์ตรวจร่างกายแล้วพบความผิดปกติ

ตรวจอัลตราซาวด์แล้วรับประกันว่าลูกปกติร้อยเปอร์เซ็นต์หรือไม่?

การตรวจอัลตราซาวด์มีขีดจำกัดในการวินิจฉัยเช่นเดียวกับการตรวจด้วยเครื่องมืออื่น ๆ ความถูกต้องแม่นยำขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ชนิดของโรคหรือความผิดปกติของทารกเอง โดยโรคบางอย่างอาจเกิดขึ้นภายหลัง โรคบางอย่างวินิจฉัยได้ยากหรือไม่สามารถเห็นได้จากภาพอัลตราซาวด์ ในบางกรณีภาพอัลตราซาวด์เห็นไม่ชัด เช่น หญิงตั้งครรภ์หน้าท้องหนาทารกนอนคว่ำ อายุครรภ์น้อย เครื่องอัลตราซาวด์ที่มีความละเอียดต่ำ รวมไปถึงแพทย์ผู้ตรวจที่มีความชำนาญแตกต่างกัน

การตรวจอัลตราซาวด์มีอันตรายต่อทารกในครรภ์หรือไม่?

แม้ว่าการตรวจอัลตราซาวด์โดยทั่วไปจะปลอดภัยต่อทารกในครรภ์ แต่แนะนำให้ทำเฉพาะเมื่อมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์เท่านั้น นอกจากนี้ การตรวจอัลตราซาวด์โดยไม่จำเป็นก็ทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรโดยใช้เหตุ

อัลตราซาวด์ 2 มิติ 3 มิติ 4 มิติ ก็มีดีถึงจะดีที่สุด?

การตรวจอัลตราซาวด์ 2 มิติก็เพียงพอต่อการวินิจฉัยความผิดปกติดังกล่าวข้างต้น การตรวจอัลตราซาวด์ 3 มิติและ 4 มิติมีประโยชน์เฉพาะกรณีพบความผิดปกติจากการตรวจแบบ 2 มิติ และต้องการการวินิจฉัยเพิ่มเติมในบางโรคเท่านั้น

สรุป

ควรตรวจอัลตราซาวด์ทารกในครรภ์อย่างไรจึงจะเหมาะสม? ข้อแนะนำขององค์กรต่าง ๆ เห็นควรให้ตรวจอัลตราซาวด์อย่างน้อย 1 ครั้ง ในช่วงอายุครรภ์ 18-22 สัปดาห์ ในกรณีอื่น ๆ ให้ขึ้นอยู่กับความเห็นของแพทย์ เช่น การตรวจในช่วงอายุครรภ์ 10-14 สัปดาห์ เพื่อคัดกรองทารกกลุ่มอาการดาวน์ หรือการตรวจในช่วงอายุครรภ์อื่น ๆ หากพบความผิดปกติของการฝากครรภ์